

62016CJ0106

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

25. října 2017 (*1)

„řízení o předběžné otázce – Svoboda usazování – Přeshraniční přeměna společnosti – Přemístění statutárního sídla bez přemístění skutečného sídla – Odmítnutí výmazu z obchodního rejstříku – Vnitrostátní právní úprava podmiňující výmaz z obchodního rejstříku zrušením společnosti po provedení likvidace – Oblast působnosti svobody usazování – Omezení svobody usazování – Ochrana zájmů věřitelů, menšinových společníků a zaměstnanců – Boj proti zneužívajícím praktikám“

Ve věci C-106/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sądu Najwyższyho (Nejvyšší soud, Polsko) ze dne 22. října 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 22. února 2016, v řízení zahájeném na návrh

Polbud – Wykonawstwo sp. z o.o., v likvidaci,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas, J. Malenovský a E. Levits, předsedové senátu, E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby, M. Berger, K. Jürimäe (zpravodajka) a M. Vilaras, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. března 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

—

za Polbud – Wykonawstwo sp. z o.o. A. Gorzka-Augustynowicz, radca prawny,

—

za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

—

za německou vládu T. Henzem a M. Hellmannem, jako zmocněnci,

—

za rakouskou vládu C. Pesendorfer a B. Trefil, jako zmocněnkyni,

—

za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a M. Figueiredem, jakož i F. de Figueiroa Quelhas, jako zmocnenci,

–

za Evropskou komisi W. Möllsem a L. Malferrarim, jakož i J. Hottiaux, jako zmocnenci,
po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 4. května 2017,
vydává tento

Rozsudek

1

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 49 a 54 SFEU.

2

Tato žádost byla předložena v rámci řízení o žalobu podané společností Polbud – Wykonawstwo sp. z o.o. (dále jen „Polbud“) proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na výmaz z polského obchodního rejstříku, který tato společnost podala v návaznosti na přemístění svého sídla do Lucemburska.

Polské právo

Zákoník obchodních společností

3

Článek 270 Kodeksu spółek handlowych (zákoník obchodních společností) ze dne 15. září 2000, v platném znění (Dz. U. z roku 2013, č. 1030, dále jen „zákoník obchodních společností“), stanoví:

„Společnost zaniká:

[...]

2)

rozhodnutím společníků o zrušení společnosti nebo přemístění sídla společnosti do zahraničí, které je potvrzeno notářským zápisem;

[...]“

4

Článek 272 zákoníku obchodních společností stanoví:

„K zániku společnosti dochází výmazem společnosti z rejstříku po provedení likvidace.“

5

Článek 288 tohoto zákoníku stanoví:

„§ 1. Poté, co shromáždění společníků schválí konečnou rozvahu ke dni předcházejícímu dni, kdy dojde mezi společníky k rozdělení aktiv, které zstanou po uspokojení nebo zabezpečení

v?itel? (zpráva o pr?b?hu likvidace), a ukon?í likvidaci, likvidáto?i uloží tuto zprávu v sídle dot?né spole?nosti a p?edloží ji rejst?íkovému soudu spolu s návrhem na výmaz spole?nosti z rejst?íku.

[...]

§ 3. Ú?etnictví a doklady zrušené spole?nosti se odevzdají do úschovy osob? uvedené ve spole?enské smlouv? nebo v rozhodnutí spole?ník?. Není-li tato osoba uvedena, rejst?íkový soud jmenuje schovatele.

[...]“

6

?lánky 551 až 568 zákoníku obchodních spole?ností se týkají p?em?ny spole?nosti. ?lánek 562 odst. 1 uvedeného zákoníku zní:

„P?em?na spole?nosti vyžaduje rozhodnutí spole?ník? v p?ípad? osobní spole?nosti, nebo rozhodnutí shromážd?ní spole?ník? ?i valné hromady v p?ípad? kapitálové spole?nosti, [...]“

Zákon o mezinárodním právu soukromém

7

?lánek 19 odst. 1 Ustawy – Prawa prywatnego mi?zynarodowego (zákon o mezinárodním právu soukromém), ze dne 4. února 2011 (Dz. U. ?. 80, ?ástka 432), stanoví:

„P?emíst?ním sídla do jiného státu se právnická osoba pod?izuje právu tohoto státu. Právní subjektivita podle p?edpis? dosavadního státu sídla se zachová, pokud to p?ípouští právní úprava obou dot?ených stát?. P?emíst?ní sídla v rámci Evropského hospodá?ského prostoru nevede ke ztrát? právní subjektivity.“

Spor v p?vodním ?ízení a p?edb?žné otázky

8

Polbud je spole?ností s ru?ením omezeným se sídlem v ??cku (Polsko). Rozhodnutím mimo?ádného shromážd?ní spole?ník? této spole?nosti ze dne 30. zá?í 2011 bylo podle ?l. 270 bodu 2 zákoníku obchodních spole?ností rozhodnuto o p?emíst?ní sídla uvedené spole?nosti do Lucemburska. Podle žádosti o rozhodnutí o p?edb?žné otázce toto rozhodnutí neobsahovalo zmínku o p?emíst?ní místa vedení spole?nosti Polbud nebo místa skute?ného výkonu hospodá?ské ?innosti této spole?nosti.

9

Na základ? tohoto rozhodnutí podala spole?nost Polbud dne 19. ?íjna 2011 návrh na zápis vstupu spole?nosti do likvidace u p?íslušného soudu, který vede obchodní rejst?ík (dále jen „rejst?íkový soud“). Dne 26. ?íjna 2011 byl vstup do likvidace zapsán do tohoto rejst?íku a byl jmenován likvidátor.

10

Dne 28. kv?tna 2013 p?ijala valná hromada spole?nosti Consoil Geotechnik Sàrl, jejíž sídlo je v Lucembursku, rozhodnutí, kterým bylo zejména provedeno rozhodnutí ze dne 30. zá?í 2011 a sídlo spole?nosti Polbud bylo p?emíst?no do Lucemburska s cílem pod?ídit se lucemburskému

právu, bez ztráty právní subjektivity. Podle rozhodnutí ze dne 28. května 2013 nabylo přemístění účinnosti k tomuto datu. Dne 28. května 2013 bylo tedy sídlo společnosti Polbud přemístěno do Lucemburska a došlo ke změně obchodního jména společnosti „Polbud“ na jméno „Consoil Geotechnik“.

11

Dne 24. června 2013 podala společnost Polbud u rejstříkového soudu návrh na výmaz z polského obchodního rejstříku. Tento návrh byl odvozen přemístěním sídla společnosti do Lucemburska. Pro účely výmazu byla tato společnost na základě rozhodnutí ze dne 21. srpna 2013 vyzvána, aby předložila zaprvé rozhodnutí shromáždění společnosti obsahující údaj o jménu osoby, která uchovává účetnictví a doklady zrušené společnosti, zadruhé finanční zprávy vztahující se k obdobím od 1. ledna do 29. září 2011, od 30. září do 31. prosince 2011, od 1. ledna do 31. prosince 2012 a od 1. ledna do 28. května 2013, podepsané likvidátorem a osobou pověřenou vedením účetnictví, jakož i zatetované rozhodnutí shromáždění společnosti schvalující zprávu o průběhu likvidace.

12

Společnost Polbud uvedla, že nepovažuje za nutné tyto doklady předložit, neboť nebyla zrušena, její jmění nebylo mezi společnostmi rozděleno a návrh na výmaz z rejstříku byl podán z důvodu přemístění sídla společnosti do Lucemburska, kde dotyčná společnost nadále působí jakožto společnost podle lucemburského práva. Za těchto podmínek rejstříkový soud rozhodnutím ze dne 19. září 2013 zamítl návrh na výmaz z důvodu nepředložení uvedených dokladů.

13

Společnost Polbud podala proti tomuto rozhodnutí žalobu k Sědu Rejonowemu w Bydgoszczy (okresní soud v Bydgoszczy, Polsko), který tuto žalobu zamítl. Dotyčná společnost podala proti tomuto zamítavému rozhodnutí odvolání k Sědu Okręgowemu w Bydgoszczy (krajský soud v Bydgoszczy, Polsko), který usnesením ze dne 4. června 2014 odvolání též zamítl. Uvedená společnost poté podala kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu.

14

Před tímto soudem společnost Polbud tvrdí, že ke dni přemístění svého sídla do Lucemburska pozbyla status společnosti podle polského práva a stala se společností podle lucemburského práva. Podle společnosti Polbud bylo tedy namístě ukončit likvidaci a provést výmaz jejího zápisu v obchodním rejstříku v Polsku. Kromě toho poukazuje na to, že dodržení podmínek likvidace stanovených v polském právu nebylo nutné ani možné, neboť nedošlo ke ztrátě její právní subjektivity.

15

Předkládající soud zaprvé podotýká, že proces likvidace je výsledně zaměřen na ukončení právní existence společnosti a jsou s ním spojeny určité povinnosti. V projednávané věci přitom dotyčná společnost ve své právní existenci pokračuje jako právní subjekt jiného členského státu, než je Polská republika. Zabývá se tedy otázkou, zda skutečnost, že této společnosti budou uloženy povinnosti obdobné těm, jejichž splnění je vyžadováno k ukončení její právní existence jakožto obchodní společnosti, nepřiměřeně neomezuje její svobodu usazování. Tento soud si dále klade otázku, zda zjištění o reinkorporaci společnosti, jež se opírá pouze o rozhodnutí společnosti zachovat její právní subjektivitu získanou v členském státu původu, a její zápis do obchodního rejstříku hostitelského členského státu provedený na základě tohoto rozhodnutí lze uplatnit v?

Polenskému státu p?vodu, navzdory likvidaci probíhající v posledn? zmín?ném stát?.

16

P?edkládající soud zadruhé uvádí, že je sice v zásad? zakázáno, aby Polenský stát odmítl uznat právní subjektivitu získanou v jiném Polenském stát? a posuzoval legalitu opat?ení p?ijatých orgány tohoto Polenského státu, avšak výmaz z p?edchozího obchodního rejst?íku se ?ídí právem Polenského státu p?vodu, který musí zajistit ochranu zájm? v?itel?, menšinových spole?ník? a zam?stnanc? v rámci ?ízení o likvidaci. Uvedený soud má tudíž za to, že by rejst?íkový soud m?l v tomto ?ízení pokračovat.

17

P?edkládající soud zat?etí zd?raz?uje, že podle judikatury Soudního dvora je v zásad? p?ípustné p?ezkoumat, zda má spole?nost v úmyslu navázat trvalý hospodá?ský vztah s hostitelským Polenským státem, a proto p?emís?uje sídlo, které p?edstavuje místo skute?ného vedení a místo výkonu její ?innosti. Nicmén? panuje nejistota ohledn? otázky, zda tento p?ezkum musí provést hostitelský Polenský stát, nebo Polenský stát p?vodu.

18

Za t?chto podmínek se S?d Najwy?szy (Nejvyšší soud, Polsko) rozhodl p?erušit ?ízení a položit Soudnímu dvoru následující p?edb?žné otázky:

„1)

Brání ?láanky 49 a 54 SFEU tomu, aby Polenský stát, ve kterém byla založena obchodní spole?nost (spole?nost s ru?ením omezeným), uplatnil p?edpisy vnitrostátního práva, které podmi?ují výmaz z obchodního rejst?íku zrušením spole?nosti po provedení likvidace, pokud byla tato spole?nost reinkorporována v jiném Polenském stát? na základ? rozhodnutí spole?ník? o zachování právní subjektivity získané v Polenském stát? založení?

V p?ípad? záporné odpov?di:

2)

Je možné vykládat ?láanky 49 a 54 SFEU v tom smyslu, že vnitrostátním právem stanovená povinnost spole?nosti provést likvidaci spole?nosti, která zahrnuje ukon?ení probíhajících obchod?, vymožení pohledávek, spln?ní závazk? a zpen?žení majetku spole?nosti, uspokojení nebo zajišt?ní v?itel?, p?edložení finan?ní zprávy o provedených opat?eních, jakož i ur?ení osoby, která uchovává ú?etnictví a doklady, a která p?edchází zániku spole?nosti, k n?muž dojde v okamžiku jejího výmazu z obchodního rejst?íku, p?edstavuje opat?ení vhodné, nezbytné a p?im?né k tomu, aby byl chrán?n obecný zájem ve form? ochrany v?itel?, menšinových spole?ník? a zam?stnanc? p?emís?ujících se spole?nosti?

3)

Musí být ?láanky 49 a 54 SFEU vykládány v tom smyslu, že o omezení svobody usazování se jedná tehdy, když spole?nost s cílem p?em?nit se na spole?nost jiného Polenského státu do n?j p?emís?í své statutární sídlo, aniž p?emís?í hlavní sídlo podniku, které z?stane v Polenském státu založení?“

K návrhu na znovuotev?ení ústní ?ásti ?ízení

Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 28. června 2017 požádala společnost Polbud, aby bylo podle článku 83 jednacího řádu Soudního dvora nařízeno znovuotevření ústní části řízení.

Na podporu své žádosti společnost Polbud v podstatě tvrdí, že na rozdíl od toho, co vyplývá ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jejím záměrem bylo přemístit do Lucemburska jak statutární sídlo, tak skutečné sídlo, což dokládá rozhodnutí ze dne 28. května 2013. Společnost Polbud poukazuje dále na to, že byť stanovisko přednesené generální advokátkou uvádí výhrady vyjádřené společností Polbud na jednání, vychází z chybného skutkového zjištění obsaženého v této žádosti. Společnost Polbud proto považuje za nutné znovuotevřít ústní část řízení, aby mohla objasnit skutkové okolnosti věci v převodním řízení.

Podle článku 83 jednacího řádu Soudního dvora může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídít znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.

Tak tomu však v projednávaném případě není. Společnost Polbud totiž na jednání vyložila své posouzení skutkového rámce sporu. Měla zejména příležitost vyjádřit své stanovisko k popisu skutkového stavu sporu v převodním řízení, jak je obsažen v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, a upřesnit, že jejím záměrem bylo přemístit do Lucemburska jak statutární sídlo, tak její skutečné sídlo. Soudní dvůr má tedy po vyslechnutí generální advokátky za to, že má všechny nezbytné informace pro vydání rozhodnutí.

Mimoto je třeba stran kritiky stanoviska generální advokátky připomenout, že statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád zúčastněným stranám nedávají možnost podat vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (rozsudek ze dne 4. září 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, bod 30 a citovaná judikatura).

Dále je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU je úlohou generálního advokáta předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odvodná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr v tomto ohledu není vázán stanoviskem generálního advokáta ani důvody, na základě kterých k němu dospěl. Nesouhlas zúčastněné strany se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval (rozsudek ze dne 4. září 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, bod 31 a citovaná judikatura).

S ohledem na výše uvedené má Soudní dvůr za to, že není důvodné naříditi znovuvotevení ústní části řízení.

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

Je třeba předeslat, že předběžné otázky vycházejí z předpokladu – který společnost Polbud zpochybňuje –, že tato společnost neměla v úmyslu přemístit do Lucemburska své skutečné sídlo.

V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora zavádí článek 267 SFEU postup přímé spolupráce mezi Soudním dvorem a soudy členských států. V rámci tohoto postupu založeného na jasné dělbě funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem spadá posouzení skutkových okolností věci do pravomoci vnitrostátního soudu, jemuž přísluší posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru, kdežto Soudní dvůr se může vyslovit pouze k výkladu nebo platnosti unijního předpisu ve světle skutečností, jež mu uvede vnitrostátní soud (viz zejména rozsudek ze dne 16. června 2015, Gauweiler a další, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 15).

Na položené otázky je proto třeba odpovědět na základě tohoto předpokladu, jehož opodstatněnost však musí ověřit předkládající soud.

K třetí otázce

Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba zkoumat jako první, je, zda musí být články 49 a 54 SFEU vykládány v tom smyslu, že se svoboda usazování vztahuje na přemístění statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny na společnost podle práva tohoto jiného členského státu, aniž došlo k přemístění skutečného sídla uvedené společnosti.

Polská a rakouská vláda tvrdí, že na takové přemístění společnosti, o jaké jde ve věci v původním řízení, se články 49 a 54 SFEU nepoužijí. Podle rakouské vlády se svobody usazování nelze dovolávat v případě, kdy přemístění sídla není odvodneno výkonem skutečné hospodářské činnosti prostřednictvím stále provozovny v hostitelském členském státě. Polská vláda se odvolává zejména na rozsudky ze dne 27. září 1988, Daily Mail and General Trust (81/87, EU:C:1988:456), a ze dne 16. prosince 2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723), k odvodnění závěru, k němuž dospěla a podle kterého takové přemístění společnosti, o jaké jde ve věci v původním řízení, nespadá do oblasti působnosti článků 49 a 54 SFEU.

31

Toto tvrzení nelze přijmout.

32

Je totiž třeba podotknout, že čl. 49 SFEU, vykládaný ve spojení s čl. 54 SFEU, přiznává právo na výkon svobody usazování společnostem založeným podle práva některého členského státu, jež mají sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř Evropské unie. Taková společnost, jako je společnost Polbud, která byla založena podle práva některého členského státu, v daném případě polského práva, se tedy v zásadě může této svobody dovolávat.

33

Podle čl. 49 druhého pododstavce SFEU, vykládaného ve spojení s čl. 54 SFEU, zahrnuje svoboda usazování společností uvedených v poslední zmíněném čl. 54 zejména zřizování a řízení těchto společností za podmínek stanovených právem členského státu usazení pro vlastní společnosti. Zahrnuje právo společnosti založené podle práva jednoho členského státu přemístit se na společnost podle práva jiného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. září 1988, Daily Mail and General Trust, 81/87, EU:C:1988:456, bod 17), pokud jsou splněny podmínky stanovené právem tohoto jiného členského státu, a zejména kritérium stanovené tímto jiným členským státem pro podřízení dotyčné společnosti jeho vnitrostátnímu právnímu řádu.

34

V této souvislosti je třeba připomenout, že při neexistenci sjednocení unijního práva spadá vymezení kolizního kritéria určujícího rozhodné vnitrostátní právo pro určitou společnost podle čl. 54 SFEU do pravomoci každého členského státu, přičemž uvedený čl. 54 SFEU staví sídlo, ústřední správu a hlavní provozovnu společnosti na roveň jakožto uvedené kolizní kritérium (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. září 1988, Daily Mail and General Trust, 81/87, EU:C:1988:456, body 19 až 21).

35

V projednávané věci z toho vyplývá, že ze svobody usazování plyne pro společnost Polbud, založenou podle polského práva, právo přemístit se na společnost podle lucemburského práva, pokud jsou splněny podmínky pro založení společnosti stanovené lucemburskými právními předpisy, zejména kritérium, které Lucembursko stanoví za účelem podřízení určité společnosti svému vnitrostátnímu právnímu řádu.

36

Toto zjištění není zpochybněno argumenty uplatněnými polskou a rakouskou vládou.

37

Zprvým argumentem rakouské vlády k neexistenci skutečné hospodářské činnosti společnosti Polbud v hostitelském členském státě nemůže obstat.

38

Soudní dvůr totiž judikoval, že svoboda usazování zahrnuje takovou situaci, kdy si společnost založená podle práva jednoho členského státu, kde má sídlo, přejde založit pobočku v jiném

ženském stát?, přestože tato společnost byla v prvním ženském stát? založena pouze za účelem usadit se v druhém ženském stát?, kde bude vykonávat podstatnou část své hospodářské činnosti, nebo dokonce celou hospodářskou činnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 1999, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, bod 17). Obdobně na takovou situaci, kdy si společnost založená podle práva jednoho ženského státu přejde přemístit se na společnost podle práva jiného ženského státu, přičemž splní kolizní kritérium, které druhý ženský stát stanoví za účelem podřízení dotyčné společnosti svému vnitrostátnímu právnímu řádu, se vztahuje svoboda usazování, přestože tato společnost vykonává podstatnou část své hospodářské činnosti nebo dokonce celou hospodářskou činnost v prvním ženském stát?.

39

Je nutno dodat, že se otázka použitelnosti článků 49 a 54 SFEU liší od otázky, zda některý ženský stát může přijmout opatření, která mají zabránit tomu, aby se některý z jeho státních příslušníků kvůli možnostem zavedeným Smlouvou pokoušeli zneužívajícím způsobem obejít jeho vnitrostátní právní předpisy, přičemž se rozumí, že podle ustálené judikatury má ženský stát možnost takováto opatření přijmout (rozsudky ze dne 9. března 1999, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, body 18 a 24, a ze dne 30. září 2003, Inspire Art, C-167/01, EU:C:2003:512, bod 98).

40

Je však třeba podotknout, že jak Soudní dvůr již judikoval, umístění statutárního i skutečného sídla společnosti v souladu s právními předpisy některého ženského státu s cílem využít výhodnějších právních předpisů není jako takové zneužitím (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. března 1999, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, bod 27, a ze dne 30. září 2003, Inspire Art, C-167/01, EU:C:2003:512, bod 96).

41

Z toho vyplývá, že ve věci v původním řízení nemůže okolnost, že se společnost Polbud rozhodla přemístit do Lucemburska pouze své statutární sídlo, bez převodu skutečného sídla této společnosti, mít jako taková za následek, že takovéto přemístění nespadá do oblasti působnosti článků 49 a 54 SFEU.

42

Zadruhé, pokud jde o rozsudky ze dne 27. září 1988, Daily Mail and General Trust (81/87, EU:C:1988:456), a ze dne 16. prosince 2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723), nevyplyvá z nich – byť polská vláda tvrdila opak – že přemístění statutárního sídla společnosti musí být nutně doprovázeno přemístěním jejího skutečného sídla, aby se na ni mohla vztahovat svoboda usazování.

43

Z těchto rozsudků, jakož i z rozsudku ze dne 12. července 2012, VALE (C-378/10, EU:C:2012:440) naopak vyplývá, že za současného stavu unijního práva má každý ženský stát možnost volby při definování vazby, která je vyžadována od společnosti k tomu, aby mohla být považována za společnost založenou podle jeho vnitrostátního práva. Pokud se společnost založená podle práva jednoho ženského státu přemísť na společnost podle práva jiného ženského státu na základě splnění podmínek, které právní předpisy posledně zmíněného ženského státu stanoví pro existenci společnosti v jeho právním řádu, uvedená možnost, která v žádném případě nezahrnuje jakoukoli imunitu z hlediska právních předpisů ženského státu

převodu v otázkách založení a zrušení společností s ohledem na pravidla týkající se svobody usazování, nemůže odvodnit to, že by tento členský stát zejména prostřednictvím uložení přísnějších podmínek pro takovou přeshraniční přeměnu, než jsou podmínky pro přeměnu společnosti uvnitř uvedeného členského státu, zabránil dotyčné společnosti v této přeshraniční přeměně nebo ji od takovéto přeměny odrazoval (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. září 1988, Daily Mail and General Trust, 81/87, EU:C:1988:456, body 19 až 21; ze dne 16. prosince 2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, body 109 až 112, a ze dne 12. července 2012, VALE, C-378/10, EU:C:2012:440, bod 32).

44

Vzhledem k výše uvedenému je na této otázku třeba odpovědět tak, že články 49 a 54 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že se svoboda usazování vztahuje na přemístění statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny, jež byla provedena v souladu s podmínkami uloženými právními předpisy tohoto jiného členského státu, na společnost podle práva posledně zmíněného členského státu, aniž došlo k přemístění skutečného sídla uvedené společnosti.

K první a druhé otázce

45

Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je to, zda musí být články 49 a 54 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, která přemístění statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny, jež byla provedena v souladu s podmínkami uloženými právními předpisy tohoto jiného členského státu, na společnost podle práva tohoto jiného členského státu, podmiňuje likvidační prvě zmíněné společnosti.

K existenci omezení svobody usazování

46

Článek 49 SFEU ukládá povinnost odstranit omezení svobody usazování. Podle ustálené judikatury platí, že za omezení svobody usazování musí být považována veškerá opatření, která výkon této svobody zakazují, tvoří překážku tomuto výkonu nebo jej činí méně atraktivním (rozsudek ze dne 29. listopadu 2011, National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, bod 36 a citovaná judikatura).

47

V projednávané věci ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že přemístění sídla společnosti založené podle polského práva do jiného členského státu, než je Polská republika, nevede podle čl. 19 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém ke ztrátě právní subjektivity. Jak uvedla generální advokátka v bodě 46 stanoviska, polské právo v dané věci uznává, že právní subjektivita společnosti Polbud může v zásadě přetrvávat v podobě společnosti Consoil Geotechnik.

48

Nicméně podle čl. 270 bodu 2 zákoníku obchodních společností a článku 272 tohoto zákoníku vede rozhodnutí společnosti o přemístění sídla do jiného členského státu, než je Polská republika, jež bylo přijato na základě čl. 562 odst. 1 uvedeného zákoníku, ke zrušení společnosti po provedení likvidace. Z článku 288 odst. 1 téhož zákoníku mimoto vyplývá, že nedojde-li k likvidaci,

nemůže být proveden výmaz společnosti, která si přejí přemístit své sídlo do jiného členského státu, než je Polská republika, z obchodního rejstříku.

49

Z toho vyplývá, že aťkoli taková společnost založená podle polského práva, jako je Polbud, může v zásadě přemístit své statutární sídlo do jiného členského státu, než je Polská republika, aniž by ztratila právní subjektivitu, může společnost, která si přejí provést takovéto přemístění, dosáhnout výmazu z polského obchodního rejstříku pouze za podmínky, že provedla likvidaci.

50

V této souvislosti je třeba upřesnit, že podle žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce zahrnuje likvidace ukončení probíhajících obchodů, vymožení pohledávek společnosti, splnění závazků a zpeněžení majetku společnosti, uspokojení nebo zabezpečení věřitelů, předložení finanční zprávy o uskutečnění těchto úkonů, jakož i určení osoby, která uchovává účetnictví a doklady společnosti v likvidaci.

51

Za těchto podmínek je třeba dovodit, že jelikož vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení vyžaduje likvidaci společnosti, může být na překážku či dokonce bránit přeshraniční přeměně dané společnosti. Představuje tedy omezení svobody usazování (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, body 112 a 113).

K odvodnění omezení svobody usazování

52

Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že takovéto omezení svobody usazování lze připustit pouze tehdy, je-li odvodňeno naléhavými důvody obecného zájmu. Je ještě třeba, aby toto omezení bylo způsobilé zaručit uskutečnění daného cíle a aby nepřekračovalo meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (rozsudek ze dne 29. listopadu 2011, National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, bod 42 a citovaná judikatura).

53

Zprv má předkládající soud za to, že omezení svobody usazování je v projednávané věci odvodňeno cílem ochrany věřitelů, menšinových společností a zaměstnanců přemisťující se společnosti.

54

V této souvislosti je třeba připomenout, že ochrana zájmů věřitelů a menšinových společností patří mezi naléhavé důvody obecného zájmu uznávané Soudním dvorem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. prosince 2005, SEVIC Systems, C-411/03, EU:C:2005:762, bod 28 a citovaná judikatura). Totéž platí pro ochranu zaměstnanců (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2016, AGET Iraklis, C-201/15, EU:C:2016:972, bod 73 a citovaná judikatura).

55

Články 49 a 54 SFEU tedy v zásadě nebrání takovým opatřením členského státu, jejichž cílem je, aby zájmy věřitelů, menšinových společností a zaměstnanců společnosti, která byla založena

podle práva tohoto státu a pokračuje ve výkonu činnosti na jeho území, nebyly nepřiměřeny umístěním statutárního sídla této společnosti a její působnou na společnost podle práva jiného členského státu.

56

Nicméně podle ustálené judikatury citované v bodě 52 tohoto rozsudku je ještě třeba ověřit, zda je omezení dotčené ve věci v povodním řízení způsobilé zaručit skutečné cíle ochrany zájmů vřitelů, menšinových společníků a zaměstnanců a zda nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.

57

V projednávané věci ukládají polské právní předpisy povinnost likvidace společnosti, která si přejí přemístit své statutární sídlo do jiného členského státu, než je Polská republika.

58

Je třeba podotknout, že tato právní úprava stanoví obecnou povinnost likvidace, aniž je vzata v úvahu skutečná hrozba poškození zájmů vřitelů, menšinových společníků a zaměstnanců a aniž je možno zvolit méně omezující opatření, která by byla způsobilá tyto zájmy chránit. Pokud jde zejména o zájmy vřitelů, zřízení bankovních záruk nebo jiných obdobných záruk by mohlo poskytovat náležitou ochranu uvedených zájmů, jak to uvedla Evropská komise.

59

Z toho vyplývá, že povinnost likvidace uložená vnitrostátní právní úpravou dotčenou ve věci v povodním řízení překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle ochrany zájmů uvedených v bodě 56 tohoto rozsudku.

60

Zadruhé polská vláda poukazuje za účelem odvodnění vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v povodním řízení na cíl boje proti zneužívajícím praktikám.

61

Členské státy mohou v tomto ohledu přijmout veškerá opatření k zabránění podvodům nebo k jejich postihu (rozsudek ze dne 9. března 1999, Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, bod 38).

62

Z judikatury citované v bodě 40 tohoto rozsudku však vyplývá, že umístění statutárního či skutečného sídla společnosti v souladu s právními předpisy některého členského státu s cílem využít výhodnějších právních předpisů není jako takové zneužitím.

63

Kromě toho pouhá skutečnost, že společnost přemístí sídlo z jednoho členského státu do jiného členského státu, nemůže založit obecnou domněnku o podvodu a odvodnit opatření zasahující do výkonu základní svobody zaručené Smlouvou (obdobně viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2011, National Grid Indus, C-371/10, EU:C:2011:785, bod 84).

64

Vzhledem k tomu, že obecná povinnost provést likvidaci vede k založení obecné domněnky o zneužití, je třeba dovodit, že taková právní úprava, jaká je dotčena ve věci v původním řízení, která takovouto povinnost ukládá, je nepřiměřená.

65

Vzhledem k výše uvedenému je na první a druhou otázku třeba odpovědět tak, že články 49 a 54 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, která přemístí statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny, jež byla provedena v souladu s podmínkami uloženými právními předpisy tohoto jiného členského státu, na společnost podle práva poslední zmíněného členského státu, podmiňuje likvidací první zmíněné společnosti.

K nákladům řízení

66

Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1)

Články 49 a 54 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že se svoboda usazování vztahuje na přemístí statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny, jež byla provedena v souladu s podmínkami uloženými právními předpisy tohoto jiného členského státu, na společnost podle práva poslední zmíněného členského státu, aniž došlo k přemístí skutečného sídla uvedené společnosti.

2)

Články 49 a 54 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, která přemístí statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, za účelem její přeměny, jež byla provedena v souladu s podmínkami uloženými právními předpisy tohoto jiného členského státu, na společnost podle práva poslední zmíněného členského státu, podmiňuje likvidací první zmíněné společnosti.

Podpisy.

(*1) – Jednací jazyk: polština.